

Veřejného pojišťování, a to nemocenského, invalidního a starobního, se týká vládní nařízení z 29. dubna č. 97 Sb. z. a n. — Hasičský příspěvek při požárním pojišťování upravuje zákon z 11. dubna č. 79 Sb. z. a n. a vládní nařízení z 16. dubna č. 80 Sb. z. a n.

Finanční a daňové zákonodárství v roce 1935.

Minulý rok 1935 nepřinesl sice takových pronikavých zásahů jako leta předchozí, leč zejména i jeho konec znamená živou činnost značící zesílení a pokračování dosavadních tendencí a linií, činnost, která rovněž, a to i citelně zasáhla do hospodářského podnikání a našeho peněžního trhu, činnost, která je počátkem řady řešení úkolů nejbližších dnů a pokračováním neustále u nás pronikajícího plánování.

I. Ochrana měny a oběhu zákonných platidel.

a) Vládním nařízením č. 225/35 stanovena povinnost nabývatele exportní valuty odevzdati tuto ihned po obdržení Národní bance čsl. a povinnost vývozce dáti si poukázati úhradu ihned při splatnosti buď v čsl. Kč z volného účtu cizozemce nebo v cizí měně a tento způsob úhrady vymíniti si již při sjednání obchodu. Jiný způsob úhrady je zakázán.

b) Tento způsob úhrady neplatí však v případě úpravy platebního styku clearingovou nebo podobnou dohodou, jak stanoví vyhláška min. financí č. 228/35. Tato vyhláška uveřejňující opatření Nár. banky čsl. k vlád. nař. č. 225/35 upravuje manipulaci s »vázaným účtem čsl. platidel došlých z ciziny« a zároveň stanoví postup, který při dojití nebo dovezení platidel čsl. z ciziny do území ČSR. musí býti zachován a stanoví, pokud a jak dalece možno s úhradami těmi disponovati.

c) Vyvážeti čsl. bankovky a drobné mince papírové, jakož i drobné mince všeho druhu je zakázáno vyhl. min. financí č. 223/35. Stejně zakázáno vyvážeti čsl. bankovky v cestovním styku. Na cestovní průkaz bez zvláštního povolení Nár. banky možno vyvézt nejvýše hodnotu 1000 Kč měsíčně na osobu (drobné mince v tom 300 Kč), ať ve formě cizích platidel, šeku, akreditivu nebo pod. Zasílati do ciziny poštou čsl. bankovky a drobné peníze papírové je rovněž zakázáno.

d) Důsledek přijetí sankcí proti Italii projevil se ve vyhlášce min. financí o poskytování úvěru do ciziny č. 208/35, podle níž se zakazuje poskytovat úvěry v čsl. Kč nebo v cizí měně ústavům, firmám nebo osobám v Italii a italských državách, stejně jako v jakémkoliv měně vývozem zboží (prodejem zboží na úvěr). Dalším pokračováním této politiky byla vyhláška min. financí č. 211/35 o změnách v úpravě platů za dovoz a vývoz zboží mezi ČSR. a Italií. Rozhodným je tu datum 18. listopadu 1935. Úhrada za dovoz italského zboží do ČSR. uskutečněný před tímto dnem bude se díti na-

dále na »italský globální účet«, po tomto dni složením protihodnoty v čsl. Kč u Zemské banky. Od 18. listopadu 1935 může být vyváženo zboží do Itálie jen proti poukázání úhrady v arbitrážně volných devisách nebo Kč.

e) U s n a d n ě n í p ř í m ě h o ú v ě r u u Národní banky čsl. stalo se v l. n a ř. č. 234/35. Ministr financí zmocněn k vydání a ke složení státních dluhopisů ve stanovené celkové výši 500 mil. Kč jmenovité hodnoty na záruky a směnky podané 1. vývozci a pocházející z vývozních obchodů, 2. obchodníky a vývozci a pocházející ze skutečných obchodů v obvodu republiky Čsl.

f) Podle v y h l. č. 1/35 o s o u p i s u a p o v i n n ě n a b í d ě c i z o z e m s k ý c h p l a t i d e l, p o h l e d á v e k p r o t i c i z i n ě, d r a h ý c h k o v ů a c e n n ý c h p a p í r ů p ř e j í m á Nár. banka čsl. cenné papíry pevně zúročitelné, z nichž jsou dlužníky osoby ve vyhláše té vytčených zemí a ukládá přihlašovatelům jejich, aby je do 60 dnů na cizích trzích prodali a výtěžek v cizí měně odvedli Nár. bance čsl. Právo převzítí později cenné papíry dividendové si Nár. banka vyhradila. Volné nakládání těmito papíry je možné toliko v tuzemsku mezi tuzemci při povinnosti hlášení nového držitele Nár. bance vždy ve lhůtě 8 dnů.

II. P l a t e b n í s t y k s c i z i n o u. a) V y h l á š k o u č. 26/35 provedená úprava platebního styku mezi ČSR. a Řeckem výhradně cestou soukromých platebních kompensací, zrušena opět vyhláškou č. 94/35.

b) Úpravě platů za dovoz a vývoz zboží mezi ČSR. a Itálií, jak se stalo vyhláškou č. 43/35 skládáním protihodnot a zřízením »italského globálního účtu« dostává se změny shora již zmíněnou v y h l á š k o u č. 208 a 211/35.

c) S N ě m e c k e m proveden dodatkový protokol z 15. III. 1935 o platech v čsl.-něm. obchodu se zbožím opatřením Nár. banky v y h l á š e n ý m p o d č. 45/33. »Zvláštní účet« a »Konversní zvláštní účet« nahradí dosavadní funkce účtů sběrných, a to pokud se týče platů ze vzájemného zušlechťovacího řízení ve mzdě.

d) V platebním styku s R u m u n s k e m zřízen bezúročný »Globální účet« s podúčty I., II. a III. vedený v Kč v y h l. č. 54/35. Vedle toho se vede dále účet »Clearing starých pohledávek« a »Účet zvláštní«. Prvý je určen pro likvidaci starých pohledávek čsl. věřitelů, druhý pak vyrovnání platů z jiných titulů než z obchodů se zbožím.

III. D a n ě. a) Z á k o n e m č. 47/35 o s v o b o z e n a b y l a v ě n o v á n í k založení a k rozmnožení základního jmění nadání »Ústav T. G. Masaryka«, jakož i jiná věnování na oslavu 85. narozenin prvního presidenta republiky, od daní, kolků a poplatků.

b) V l á d n í m n a ř í z e n í m č. 49/35 provádí se plán syndikalisace pivovarského průmyslu poskytnutím da-

ňových úlev pro ty, kdož přistoupí ke kontingentní smlouvě, uznají závaznost kolektivní smlouvy (pokud pivovar má sídlo v oblasti s platnou kolektivní smlouvou) a zaváží se, že nebudou vyráběti droždí, jež by podléhalo spotřební dani z droždí, pokud tak již nečinili v r. 1934.

c) Vlád. nařízením č. 50/35 proveden zákon č. 233/26 o dávce ze šumivého vína.

d) Zákon č. 77/35 obsahuje též úpravu zdanění motorových vozidel a proveden byl vládním nařízením č. 153, resp. 177/35, k čemuž pak přistupuje úprava spotřební daně z minerálních olejů zák. č. 78/35, provedeného vládním nařízením č. 166/35.

e) Vlád. nař. č. 84/35 přináší úpravu daně ze zapalovadel.

f) Vyhl. č. 138/35 přináší úpravu paušalování daně z obrátu u drobných zemědělců v zemi České a Moravskoslezské za r. 1934 a č. 139/35 v zemi Slovenské a Podkarpatské.

g) Další paušál uvádí vyhláška č. 140/35 ohledně daně z obrátu u chmele.

h) Dosavadní úprava paušalování daně z obrátu u koloniálního zboží dováženého z ciziny pozměněna vyhláškou č. 172/35. Stejného předmětu týká se i vyhláška č. 213/35.

i) Zákon o přímých daních doznává pak změny vl. nař. č. 215/35 a č. 258/35, platnost zákona o přechodné přírážce k dani důchodové a k dani z tantiem rozšířena též na berní rok 1935, resp. u daně z tantiem sražené v roce 1936 prodloužena zák. č. 257/35.

IV. Finanční správa. Značný zásah do oboru územní samosprávy znamená zákon č. 69/35, přinášející další finanční opatření.

Částkou 202 mil. Kč byly zřízeny zvláštní zemské pomocné fondy organisované pro každou zemi jako právnické osoby, jež mají za účel, aby z přidělů jim připadajících (částka 202 mil. Kč dojde úhrady 35% z ročních přidělů zemím z daně z obrátu a přepychové poskytovanými, zbytek pak přidělí stát z výnosu daně důchodové, v první řadě z výnosu přechodné přírážky k ní podle zákona č. 177/31 ve znění zákona č. 120/35 (nyní i č. 257/35) a zákona č. 246/23 o přechodné přírážce k dani důchodové a dani z tantiem) pokud nejsou vyhrazeny speciálnímu určení, poskytovaly příspěvky finančně slabým okresům a obcím, t. j. takovým, jichž řádná rozpočtová potřeba není zcela uhrazena přes to, že plně využily nejvýše přípustných sazeb. Za úpravu dluhu ze zápůjčky může žádati i věřitelský ústav, který finančně slabému svazku územní samosprávy zápůjčku poskytl. Z toho jsou ale vyloučeny dluhy měst sídla zemských

úřadů. Úprava dluhu bude provedena tak, že pomocný fond buď převezme zúročení a umoření dluhu, nebo převezme dluh, anebo dluh vyrovná. Při zúročení stanoven nejvyšší úrok 5%, umořovací lhůta pak nejméně 20, nejvýše 40 let. Vyrovnání v hotovosti je možné jen u dluhů menších a zpravidla takových, při nichž věřitelský ústav poskytne podstatnou slevu. Jinak je dluh vyrovnati odevzdáním dílčích dlužních úpisů věřitelskému ústavu, jichž jmenovitá hodnota se rovná dlužnému penízi. Tyto dlužní úpisy se úrokují nejvýše 5% a umoří nejdéle ve 40 letech, a to případně i nákupem na volném trhu za běžnou cenu pod jmenovitou hodnotu. Za správné zúročení a umoření dlužních úpisů ručí podpůrně stát.

Nejvýše přípustné sazby přírážek obecních byly opět zvýšeny a to do 350%, okresních do 150%.

Zákon č. 122/35 přináší pak znění zákona č. 77/27, jak vyplývá z těchto pozdějších změn.

V. Úroková politika. Velký zásah do peněžního trhu znamená řešení otázky výše úrokové sazby, jak se stalo vládním nařízením ze dne 21. prosince 1935, č. 238/35 Sb. zák. a nař., ježmuž následovala věcně související úprava úroků vnitřního státního dluhu.

O těchto finančních opatřeních bude pojednáno v samostatné stati čísla příštího.

Dr. V. Sýkora.

Zločinnost v Československu v letech 1923—1932. Zprávy Státního úřadu statistického (č. 136—138 r. XVI.) přinášejí přehled o osobách pravoplatně odsouzených v letech 1923—1932. Je zajímavé, že celkový počet odsouzených osob do r. 1930 stoupal, od tohoto roku pak se udržuje na přibližně stejné úrovni (s nepatrným poklesem). Na Slovensku byl vzestup poměrně daleko větší než v zemích historických. V rámci jednotlivých skupin trestných činů zaslouží pozornosti vzestup ve skupinách trestných činů proti státu a konání spravedlnosti, jakož i proti životu a tělu, zejména pokud jde o přestupky. Kdežto v roce 1923 bylo odsouzeno v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 24.663 osob starších 18 let pro přestupky proti životu a tělu, bylo r. 1930 odsouzeno takových osob 50.456! Na Slovensku je nápadný přírůstek odsouzení také pro zločiny a přečiny proti životu a tělu (též pro vyhnání plodu) i pro trestné činy proti majetku vůbec, kterážto poslední skupina je v zemích historických početně daleko více ustálena. Pro uznanou kriminologickou poučku, že hospodářská deprese podporuje zločinnost proti majetku a omezuje zločinnost povahy násilné, v rámci kriminality majetkové pak favorisuje formy primitivní (krádež) na úkor rafinovanějších (s opačným účinkem hospodářské konjunktury) bylo by možno čerpati doklad jen z dat za první pozorovaná leta, nikoliv však z doby poslední, spadající již do období hospodářské krise. Dlužno ovšem uvážit, že statistická data vždy časově poněkud po-